

Buitenlandse gasten over de vloer

Dirk Ligtermoet, Ligtermoet & Partners

Hans Voerknecht, Fietsberaad

Veel instanties krijgen regelmatig verzoeken excursies te geven aan buitenlanders. Soms komen die aanvragen bij (landelijke) organisaties binnen, zoals Verkeer & Waterstaat, CROW, Fietsberaad/KpVV of Fietzersbond. Of bij gespecialiseerde consultants. Dat geeft dan regelmatig wat coördinatievragen: wie kan er het best voor zorgen; naar welke stad moeten en kunnen de gasten verwezen worden, enzovoort?

Daarnaast komen er direct bij Nederlandse fietssteden aanvragen binnen. En daar is soms ook te horen dat wat coördinatie en afstemming nuttig kan zijn. Al is het maar om de tijdbesteding van gemeenteambtenaren te beperken.

Om te bezien hoe het nu feitelijk zit met excursies van buitenlandse vakgenoten naar Nederlandse fietssteden, maakten we een rondgang langs 15 bekende en minder bekende steden.

Houten scoort nog steeds het hoogst als het gaat om buitenlandse belangstelling.

Beperkte aantallen

De vraag was onder andere of in minder bekende fietssteden ook buitenlandse bezoekers komen. Het antwoord op die vraag is 'nee'. In Amersfoort, Enschede, Hengelo, Leeuwarden, Tilburg, Veenendaal en zelfs Zwolle gebeurt het veel minder dan eens per jaar. In Veenendaal was het direct na de verkiezing tot Fietsstad 2000 heel wat meer, maar dat is ook weer snel afgenomen. In Zwolle - voor Nederlanders toch echt een voorbeeldstad - was het volgens Willem Bosch pakweg drie keer in 15 jaar. Koos Swank van de gemeente Leiden heeft het over gemiddeld 1 keer per jaar; Tristan Martin van Den Haag over net iets meer en Wim Mulder van Apeldoorn over gemiddeld zo'n 3 keer per jaar.

Maar ook naar de bekende fietssteden is het aantal buitenlandsexcursies niet eens zoveel hoger. In Groningen en Utrecht komen zo'n 6 keer per jaar buitenlanders en zelfs Amsterdam houdt het op 6 à 10 per jaar, aldus Ria Hilhorst. Evenals Delft, wat volgens Mirjam van Oers wel met de klassieke fietsnaam van Delft te maken zal hebben (het internationaal bekende fietsnetwerk uit de jaren tachtig). Vooral in Delft en Utrecht wordt ook regelmatig 'nee' gezegd, om capaciteitsredenen. Ruud Ditewig (Utrecht) denkt dat het er wel twee keer zoveel zouden kunnen zijn, als hij alles zou aanvaarden. De enige gemeente met duidelijk hogere aantallen bezoekers is Houten. Herbert Tiemens heeft het over 200 tot 300 mensen per jaar in 15 tot 25 groepen.

Soorten bezoekers

In de meeste steden gaat het naast ambtenaren in ongeveer gelijke mate ook om bestuurders/politici. En verder de nodige wetenschappers en studenten. Van over de hele wereld. België, Duitsland en Frankrijk scoren hoog, evenals de Verenigde Staten. Maar de meeste bezoekers komen uit Aziatische landen, met Japan op 1 en Zuid-Korea op 2. Dat geldt dan vooral voor Amsterdam en Houten. Maar ook in andere steden zijn het vaak Aziaten die een bezoek willen brengen. Niet iedereen is daar even enthousiast over. Men vraagt zich af of de situatie in Aziatische landen wel zodanig vergelijkbaar is en de kennis van de Nederlandse situatie wel zo gedegen is,

Fietsberaad en excursies

Het Fietsberaad onderzoekt op dit moment in hoeverre ze een rol kan en moet spelen bij het coördineren van buitenlandse bezoeken. Met als doel de buitenlandse gasten een interessante en leerrijke excursie te bezorgen maar ook om bijvoorbeeld een betere spreiding over bezoekslocaties te realiseren.

Daarom ook is het Fietsberaad in overleg met de Fietzersbond om de aloude presentatie *Cycling in Dutch Cities* uit 1993 te actualiseren en opnieuw uit te brengen, ook in het Duits, Frans en Spaans. De publicatie geeft routes in een aantal Nederlandse plaatsen langs plekken die interessant zijn vanuit het oogpunt van fietsbeleid of uitvoering.

Internationale website Fietsberaad in juni 2008 van start

Van de website van het Fietsberaad komt nu ook een meertalige versie, het eerst in het Engels. Die nieuwe website krijgt twee hoofdfuncties:

- > Het toegankelijk maken van kennis over het Nederlandse fietsen voor buitenlanders.
- > Het assisteren van Nederlanders bij het verzorgen van bezoeken van buitenlanders.

Een groot aantal items uit de Kennisbank en alle voorbeelden uit de Voorbeeldenbank wordt vertaald. Sommige helemaal, dus zowel het brondocument als de samenvatting, van een aantal alleen de samenvatting of de titel. In eerste instantie voornamelijk in het Engels, later voor een beperkt deel in het Duits, Frans en mogelijk Spaans.

De functionaliteit blijft gekoppeld aan de Nederlandstalige Fietsberaad website. Alleen krijgt men als men vanuit het buitenland naar fietsberaad.nl of fietsberaad.org surft de buitenlandstalige schil te zien. Zoeken kan ook. Voor wie de Engelse term van een fietswoord niet kent is er een glossary, of zeg maar fietsvertaalboekje, met alle termen in alle talen. Wie aan de aangeboden vertalingen niet genoeg heeft, kan een vertaling aanvragen.

Uiteraard benutten we alle kanalen om deze site (www.fietsberaad.org) onder de aandacht te brengen in het buitenland. De MeetBike-conferentie in Dresden was de eerste gelegenheid en er was sprake van een overweldigende belangstelling. We ontvingen veel e-mailadressen en ook kregen we meteen al aanvragen voor vertalingen, zodat we direct aan de slag kunnen met wat Duits vertaalwerk. En we vragen ook de lezers van Fietsverkeer om buitenlandse contacten op de hoogte te brengen en ons hun e-mailadressen door te mailen. Verder zal er voor de buitenlanders een onderdeel 'Visit the Netherlands' ontwikkeld worden, waar men door een kaartje aan te klikken kan zien wat voor interessante ontwikkelingen er in welke steden plaatsvinden en welke documenten daarbij horen (zo mogelijk ook met fotomateriaal).

Voor de Nederlanders zal onder fietsberaad.nl een tabblad 'Internationaal' komen. Daarop:

- > Een door iedereen te gebruiken PowerPoint presentatie met gegevens over het Nederlandse fietsen, beleid, organisatie en uitvoering.
- > Filmpjes en presentaties.
- > Gegevens over het fietsen in diverse andere landen.

> zie ook: www.fietsberaad.org

dat er sprake kan zijn van een werkelijk nuttig contact. In wat bredere zin is de efficiëntieafweging die hierachter zit in bijna alle steden terug te vinden. Soms is het 'we gaan op ieder verzoek in', gevolgd door 'maar we besteden niet overal evenveel tijd aan'.

Wat zoeken de bezoekers? Wat meer het algemene beeld, de algemene indruk van een stad met fietscultuur en de hoofdlijnen van fietsbeleid en politiek, dan concrete ontwerp-zaken. Al zijn er zeker duidelijke verschillen per groep. Voor Apeldoorn zegt Wim Mulder dat de gasten vooral vanwege de fietsenstallingen komen. Dat speelt ook in Groningen op dit moment (Stadsbalkon) en nog meer in Utrecht (zowel de fietsen bij het station als buurtstallingen). In Delft lijken de bezoekers wat meer in het concrete netwerk op straat geïnteresseerd dan in algemene beleidslijnen.

Tijdsbesteding

In de steden met de meeste bezoekers wordt door de ambtenaren de minste tijd per bezoek besteed. Ria Hilhorst van Amsterdam heeft het over 2 tot 4 uur; Herbert Tiemens van Houten over 3 tot 6 uur. In beide steden gaat men dan ook zelden of nooit de straat op met de bezoekers. Amsterdam laat dat over aan de Fietsersbond (daarvoor heeft men een contractje afgesloten). Houten stuurt de bezoekers vaak zonder begeleiding op pad (ze gaan dan ook vaak per auto) en geeft alleen een routekaart of aanduiding van enkele interessante

locaties mee. Andere steden (met minder bezoeken per jaar) noemen 1 tot anderhalve dag per bezoek.

De meeste steden hebben op het punt van presentaties hun zaakjes al aardig voor elkaar. Standaardpresentaties in het Engels (en soms nog een andere taal) als basis die per keer hoogstens zeer beperkt aangepast worden. Verschillende ambtenaren missen wel algemene Nederlandse fietsinformatie.

De meeste tijd zit in het organiseren van het gehele bezoek. Althans, als de ontvangende gemeente dat op zich neemt. Dat is nog slechts incidenteel het geval. Voor het 'fietsen door de stad' worden naast de genoemde oplossingen van Amsterdam en Houten ook andere oplossingen gezocht om de tijdbesteding beperkt te houden. Zoals het inschakelen van 'geïnteresseerde, deskundige burgers' of het inschakelen van een lokaal bedrijf dat al fietstochten voor toeristen doet.

Citymarketing

Bezoekers ontvangen en de status als fietsstad benutten, is goed voor de stad. Dat leeft zeker in Houten en Amsterdam al sterk. Amsterdam wil er nu met het initiatief 'Amsterdam Cycling to Sustainability' nog meer werk van gaan maken. De fietscultuur en het fietsbeleid als citymarketing. In andere steden hoeft het ook steeds minder 'tussendoor'; men mag er tijd aan besteden. En soms streeft men er naar echt meer bezoekers te trekken.